

Samtal om regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 - 2030

Den regionala utvecklingsstrategin är en övergripande strategi för det gemensamma regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet i Västra Götaland. Visionen om Det Goda Livet beskriver den långsiktiga inriktningen för Västra Götaland och den regionala utvecklingsstrategin innehåller gemensamma mål, insatser och kraftsamlingar fram till 2030. Agenda 2030 med FNs globala hållbarhetsmål är ramverk för arbetet. I förordningen (2017:583) står det att strategin ska vara samlad och sektorsövergripande samt innehålla mål och långsiktiga prioriteringar för det regionala tillväxtarbetet. Strategin ska bidra till samverkan mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Strategin ligger till grund för strukturfondsprogrammen inom målet Investering för tillväxt och sysselsättning och inom målet europeiskt territoriellt samarbete.

Bifogat finns ett samtalsunderlag att ta del av inför våra politiska samtal om mål och långsiktiga satsningar för Västra Götaland till 2030. Inspelen från våra politiska samtal är centrala i framtagandet av strategin. Den går ut på remiss i början av 2020 och beslutas i regionfullmäktige i slutet av 2020.

Samtalsunderlaget tar upp områden och principer som har lyfts under vårens aktörssamtal som särskilt viktiga för Västra Götalands utveckling till 2030.

Med utgångspunkt i underlaget vill vi utveckla svaren på följande frågor tillsammans med er:

- 1) Vilka områden är särskilt viktiga för vårt gemensamma och långsiktiga arbete med att stärka Västra Götalands utveckling fram till 2030?
- 2) Hur får vi en stark genomförandekraft i strategin? Vilka principer bör prägla vårt gemensamma och strukturella arbete?
- 3) Hur ska vi samarbeta i genomförandet av strategin? Vilka är styrkorna i de modeller vi har idag (t ex. utvecklingsnoder med science parks, delregionala genomförandeplaner, internationella nätverk)? Och vad kan vi göra annorlunda/förbättra?

Mer information om framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin finns på www.vgregion.se/samtal2030.

/Kristina Jonäng, Bijan Zainali och Helena Holmberg

Regionutvecklingsnämndens presidium

Samtalsunderlag

Det regionala utvecklings- och förändringsarbetet blir än viktigare i framtiden. Våra gemensamma samverkansytor och nätverk tillsammans med de långsiktiga och strategiska satsningarna vi hittills genomfört bidrar till att vi har goda förutsättningar för att gemensamt ta oss an komplexa samhällsutmaningar och fortsatt bidra till Västra Götalands positiva utveckling.

Under våren 2019 har över 700 personer från näringslivet, det civila samhället, myndigheter, kommuner, akademin och andra organisationer deltagit i samtal, reflekterat och gjort inspel om behov, utmaningar och målbilder för Västra Götaland 2030. Inspelen är tillsammans med kunskapsunderlag, rapporter och analyser om Västra Götalands utveckling en viktig grund för de politiska samtalen under hösten 2019.

Det är viktigt att ha med sig att det bifogade underlaget inte är ett utkast på den kommande strategin, utan ett underlag för samtal utifrån de områden och principer som lyfts i vårens samtal som viktigast att gemensamt arbeta med framöver.

Regionrapporten *Vår bästa tid är nu?* (2018) beskriver förutsättningarna för Västra Götaland. Ta del av regionrapporten på www.vgregion.se/samtalvg2030.

Områden för Västra Götalands utveckling fram till 2030 som lyfts som särskilt viktiga att gemensamt arbeta med

Tillsammans i Västra Götaland har vi stora möjligheter att fortsätta styra utvecklingen i en hållbar riktning och mot visionen om det goda livet. Vi behöver fokusera, bygga vidare på det vi gör bra och samlas kring de uppgifter som vi bäst löser i samverkan. Under vårens samtal har områdena nedan lyfts som särskilt viktigt att gemensamt kraftsamla kring.

Utbildning och kompetensmatchning för framtidens arbetsmarknad

Både näringslivet och offentlig sektor saknar i många fall tillgång till den arbetskraft och kompetens som behövs, både just nu och i omvandlingsprocesser framåt. Med rätt kompetens kan vi bygga en långsiktig kapacitet för välfärd och ekonomisk tillväxt. Stora och täta geografiska arbetsmarknadsregioner ger bättre förutsättningar för en bra matchning på arbetsmarknaden.

- Utbildningssystem som möter morgondagens kompetensbehov
- Balans mellan tillgång och efterfrågan på kompetens
- Större och tätare arbetsmarknadsregioner ger bättre matchning på arbetsmarknaden

Näringslivets omställning- och konkurrenskraft på lång sikt

Västra Götaland har en stor potential för fortsatt långsiktig attraktions- och konkurrenskraft. Förutsättningarna stärks om vi fortsätter bygga för en megaregion med goda relationer till våra grannregioner, och andra länder. Strategiska samarbeten mellan näringslivet, det offentliga och akademin ger möjlighet för nya företag att starta och etablerade företag att innovera och växa. Innovationer behöver kommersialiseras och skalas upp i snabbare takt.

- En region som attraherar företag, kapital, forskare och studenter med hjälp av internationella innovationsmiljöer
- Näringsliv med hög omställningskapacitet

Cirkulär och fossiloberoende ekonomi

Företag och organisationer behöver förutsättningar för att utvecklas och växa utan att äventyra jordens begränsade resurser och naturliga system. Det är även helt avgörande för näringslivets långsiktiga konkurrenskraft. Klimatpåverkan, hållbara konsumtionsmönster och den biologiska mångfalden är de områden som är mest angelägna att samverka kring. En omställning till cirkulär ekonomi är en stor samhällsförändring som kräver entreprenörskap och affärsmässighet.

- Omställningen till en fossiloberoende region behöver öka takten
- En mer cirkulär ekonomi med fokus på affärsmöjligheter
- Beteendeförändringar hos individer och organisationer är en förutsättning för att nå nya konsumtionsmönster

Hållbar tillgänglighet, mobilitet och samhällsbyggnad

Ett hållbart samhälle förutsätter att både personer och gods kan förflyttas effektivt utan att klimatet och människors hälsa och säkerhet äventyras. Fysisk och digital tillgänglighet är grundläggande för regional utveckling och global konkurrenskraft.

- Övergången till ett klimatneutralt och effektivare transportsystem
- Mobilitetstjänster och logistiklösningar som ger ökad tillgänglighet och minskar klimatpåverkan
- Gemensam riktning i den fysiska regionala planeringen

Barn och ungas förutsättningar

Ett stort antal unga klarar inte grundskolan med godkända betyg, vilket ger dem sämre förutsättningar att få arbete och en god hälsa. Elevers chanser att klara grundskolan och gymnasiet med godkända betyg påverkas av deras psykiska hälsa, om de har en aktiv fritid, föräldrarnas socioekonomi och deras kunskapsnivå i svenska språket. Dessutom spelar vissa yttre faktorer, framförallt boendesegregation, en stor roll för skolresultaten. Barn behöver också känna delaktighet i samhället. Barnkonventionen om barns rättigheter blir svensk lag vid årsskiftet 2019/2020.

- Barn och ungdomar ges förutsättningar att fullfölja sina studier
- Barn och ungdomars psykiska hälsa ska förbättras
- Ett barnrättsperspektiv krävs för att omsätta FN:s konvention om barnets rättigheter i praktiken

Social hållbarhet och jämlika livsvillkor

Ett hållbart samhälle innebär att varje människas rättigheter respekteras och att varje människas möjligheter tas tillvara. Området handlar om demokrati och att skillnader i ekonomi och sociala faktorer blir mindre samt om rätten till bostad.

- Människors delaktighet i samhället är en grundförutsättning för en fungerande demokrati
- Socioekonomiska skillnader mellan grupper och geografiska platser ska minska
- Bostadsbristen är påtaglig och en gemensam kraftsamling behövs

Vägledande principer

Under vårens samtal föreslogs flera principer att vara vägledande för det gemensamma regionala utvecklingsarbetet. Tanken med vägledande principer är att de ska bidra till hur vi tillsammans tar oss an utmaningar, mål och prioriterade områdena för en hållbar utveckling i Västra Götaland och för vår omvärld. De ska vara ett stöd både i beslut och genomförande av initiativ som tas inom ramen för

den regionala utvecklingsstrategin och vägleda oss i vår strategiska samverkan och i det gemensamma regionala ledarskapet.

1. Modigt och förändringsorienterat ledarskap

Ett modigt och förändringsorienterat ledarskap kräver tydliga målbilder. Genom att våga fokusera och prioritera och samtidigt våga välja bort är det lättare att nå långsiktigt hållbara resultat. Modiga beslut om framtiden kräver kunskap, samsyn och strategisk samverkan. Vi behöver gemensamt synliggöra och diskutera samhällsutmaningar och målkonflikter som kan följa av ett strategiskt och operativt hållbarhetsarbete i alla dimensioner. Vi behöver bli bättre på att möta förändringar och omställningsbehov och hantera det oväntade.

2. Olika platser förutsättningar och möjligheter

Västra Götaland är ett stort geografiskt område och vi behöver bejaka olika platser och aktörers förutsättningar och möjligheter. Det handlar om att synliggöra olika behov av utveckling. Funktionell samverkan över territoriella gränser som utgår ifrån de frågor som ska hanteras står i centrum och vi utmanar administrativa och inarbetade gränser som är etablerade sedan lång tid tillbaka. Det handlar om att ta tillvara på styrkorna och infrastrukturen i de regionala noderna och samtidigt se till lokala utvecklingsbehov.

3. Samverkan över nivåer och sektorer

Vi blir starkare i samverkan med andra. För att på bästa sätt driva samhällsutveckling ska vi arbeta sektorsövergripande mellan näringsliv, offentlig sektor, det civila samhället och akademien för att hantera utmaningar utifrån flera olika infallsvinklar. Samverkan och samhandling utöver huvudmannagränser och mellan flera nivåer (lokal, mellankommunal, regional, nationell och internationell nivå) krävs för att nå en hållbar utveckling.

4. Nya angreppssätt och samarbetsformer

Inom områden där utvecklingen går för långsamt behöver vi utveckla nya samverkansformer, metoder och tillvägagångssätt. Det kan handla om behovscentrerade arbetsätt och utmaningsdriven innovation, eller om att arbeta med användare i centrum, nya möten, gränser och flöden. Det kan också handla om partnerskap där offentlig sektor och företag kan ta snabba och anpassningsbara initiativ för branschens strategiska utveckling. Om hållbara strukturer för samverkan med social ekonomi som möjliggör och tar tillvara på idékraft för samhällsbyggandet.

5. Ökad innovationskraft och spridning

Genom experimentell policy, test och demonstrationer skapar vi ett lärande och en innovationskraft som behövs för att nå en hållbar utveckling. Genom testarenor utvecklar vi idéer, produkter och tjänster och demonstrerar för en global marknad. Samtidigt handlar det inte enbart om att testa nytt, många gånger vet vi vad som fungerar för att nå en hållbar utveckling. Vi ska mobilisera för förverkligande och spridning av hållbara idéer och för att skala upp de insatser som bidrar till att nå våra mål.

6. Digitaliserings möjligheter

Digitaliseringen möjliggör innovation och tjänsteutveckling men är också ett verktyg för effektivisering och frigörande av resurser. Vår utgångspunkt är att använda digitaliseringens möjligheter till nytta för invånare såväl som för organisationer och företag och samtidigt minimera det digitala utanförskapet. Vi verkar för att utvecklingen av regler och system går i takt med digitaliseringen och för att underlätta tjänsteutveckling med hjälp av öppna data.

7. Tala med en gemensam röst

Det finns lång tradition av samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället i Västra Götaland. Aktörer som driver på samhällsutvecklingen i Västsverige ska

genom etablerade samverkansarenor enkelt kunna mobilisera och enas i gemensamt påverkansarbete. Exempel på frågor är företagens förutsättningar, besöksnäring och det gemensamma ansvaret för invånarnas välfärd.

8. Ta vara på och verka i en globaliserad omvärld

I världen är Sverige litet, Västsverige ännu mindre. Genom långsiktig och strategisk samverkan på internationell nivå bidrar vi till ett Västra Götaland som är en stark utvecklingsmotor i Sverige och ett globalt föredöme för en innovativ omställning. Vi ser samverkan på europeisk nivå som både ett ramverk och en gemensam utvecklingsarena.